Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 25 (1025) ♦ Середа, 8 лютого 1995 року ♦ Ціна договірна

Підтримка реформ в Україні – завдання міжнародного співтовариства, –

заявив на прес-конференції в Києві координатор допомоги США новим незалежним державам Держдепартаменту США, посол Томас Саймонс. Він очолює делегацію уряду США з вивчення економічної ситуації в Україні.

«Сполучені Штати хочуть грати значну роль у цьому процесі, так само як і міжнародні фінансові організації, країни «великої сімки», інші країни-донори, серед яких і Росія, і Туркменистан», — заявив Т. Саймонс.

Відповідаючи на запитання щодо подальших кроків уряду США після відмови Росії від американського посередництва в україно-російських переговорах про погашення заборгованості за енергоносії, Т. Саймонс сказав: «Ми будемо продовжувати переговори з Росією щодо її ролі у цьому процесі», додавши: «Ми сподіваємося, що роль Росії буде відповідна взятим нею міжнародним зобов'язанням».

Раніше співробітник МЗС Росії заявив, що Росія виступає проти можливого посередництва США у питанні врегулювання заборгованості України за поставки енергоресурсів.

Т. Саймонса прийняли Президент України Леонід Кучма і Голова Верховної Ради України Олександр Мороз.

Олег Сосковець прибув до Києва для підготовки офіційного візиту в Україну Президента Бориса Єльцина

Області виходять на контакт

З ініціативи керівників трьох прикордонних областей Росії, України та Білорусі — Брянської, Чернігівської та Гомельської — щойно у Брянську відбулася міжнародна конференція «Від міжгосподарської кооперації до економічної інтеграції», яка розглянула проблеми взаємовигідного співробітництва і забезпечення інтересів розвитку прикордоння. Її учасники розробили й схвалили проект угоди між урядами трьох держав про конкретні умови ділового партнерства областей. Голова Чернігівської облради Петро Шаповал до того ж підписав двосторонній договір з керівництвом Брянщини про довгострокове співробітництво областей.

Хто ж має вирішувати долю депутатів?

Ранкове засідання 7 лютого

Початок пленарного тижня завжди розпочинається «розминкою» і вирішенням різних процедурних питань. Сьогодні таких виступів і пропозицій було небагато. Одна з найсуттєвіших серед них — змінити режим висвітлення роботи третьої сесії Верховної Ради, повернутися до повної радіотрансляції пленарних засідань. Однак вона не набрала необхідної кількості голосів. Хоча звіт уряду щодо виконання постанови Верховної Ради України від 18 листопада «Про постанову Кабінету міністрів України № 733 «Про ціноутворення в умовах реформування України» вирішено транслювати повністю.

Ось уже вдруге в залі Верховної Ради розгорнулася суперечка, визнавати чи ні повноваження народного депутата України Левка Лук'яненка. Як відомо, це питання вже розглядалося. Тоді констатувалося, що під час виборів Л. Лук'яненка були розповсюджені листівки нібито з погрозами тим, хто не проголосує за нього.

Була створена тимчасова мандатна комісія на чолі з депутатом Андрієм Снігачем, яка мала перевірити ці факти, дати їм оцінку і внести відповідну пропозицію на розгляд Верховної Ради.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЧЕЧНЯ: відлуння подій

ЄС: супротивники, припиніть вогонь!

За повідомленнями офіційних російських джерел, федеральні війська повністю контролюють Грозний і ведуть бої лише з розрізненими угрупованнями дудаєвських військ, а також бомблять окремі райони чеченської столиці.

Водночас Європейський Союз звернувся до російських федеральних властей і чеченських збройних формувань із закликом «припинити вогонь і розпочати мирні переговори задля пошуку політичного рішення конфлікту». Учасники засідання Ради ЄС на рівні міністрів закордонних справ у Брюсселі прийняли заяву, де закликають супротивні сторони негайно припинити вогонь, суворо дотримуватися кодексу поведінки ОБСЄ та інших міжнародних документів.

У номер!

Грант в 200 тисяч доларів для «Хартрону»

Американське агентство з розвитку (АТР) і Харківське виробниче об'єднання "Хартрон" підписали в Києві угоду про надання гранта в 200 тисяч доларів. Як сказано в заяві для преси посольства США в Україні, грант надано для вивчення потреб у модернізації контрольно-вимірювальних систем на ядерних електростанціях України з реакторами типу ВВР-1000с. Угоду від імені уряду США підписав директор АТР Джозеф Грандмейсон, який перебував у Києві як член групи експертів уряду США з вивчення стану економічних реформ.

Ще 200 тисяч доларів у цей дослідницький проект вкладе американська Вестінхауз Електрік Корп., спеціалісти якої проводитимуть дослідження. Експерти «Хартрону» та цієї компанії вже підтвердили, що АЕС України можна модернізувати, використовуючи розроблені Вестінхауз комп'ютерні системи і програмне забезпечення.

Пастирі опікуватимуться армією?

В українських Збройних Силах нині вивчається інститут капеланства в західних арміях, повідомив на брифінгу в Міністерстві оборони начальник головного управління виховної роботи МО генерал-лейтенант Анатолій Кобзар. «Та це не означає, що ми запроваджуватимемо його в нашій армії, — підкреслив його заступник генерал-майор Григорій Темко. — Суспільство не готове до цього, немає законодавчої бази і немає, врешті-решт, кадрів». Він повідомив також, що зараз управління виховної роботи ставить перед собою за мету створити так звану «пастирську опіку». За його словами, вона матиме такий вигляд: представники провідних українських конфесій шляхом ротації координуватимуть опікування над військовослужбовцями.

Парламентська хроніка

Хто ж має вирішувати долю депутатів?

(Початок на 1-й стор.).

Голова тимчасової мандатної комісії підтвердив початкову інформацію про те, що листівки з погрозами таки були розповсюджені серед виборців. А от до єдиного рішення комісія не дійшла. Тому запропонувала два його проекти, які виключають один одний.

Дискусія, що розгорнулася після інформації, істини не прояснила. Вона лише підтвердила думку, яка не раз звучала в стінах парламенту: не гоже самій Верховній Раді визначати після голосування виборців, бути чи не бути їхньому обранцеві народним депутатом. Справді, це годиться тільки судовим органам: Верховному судові і Конституційному. Це було б і етичніше, і об'єктивніше.

При голосуванні доля Л. Лук'яненка не вирішилась. Тимчасовій мандатній комісії доручено ще раз вивчити питання.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Офіційно

Указами Президента України призначено:

САВЕНКА Олександра Миколайовича заступником голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України, президентом Національної телекомпанії України.

РЄЗНІКОВА Володимира Петровича заступником голови Державного комітету телебачення і радіомовлення, президентом Національної радіокомпанії України.

ОРКУШУ Віктора Петровича заступником голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

У світ — з Рейтер

У Києві з робочою поїздкою перебуває голова ради директорів агентства Рейтер Пітер Джоб. Передбачається, що його приймуть Президент України Леонід Кучма, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, інші українські урядовці. Пітер Джоб обговорить з українськими керівниками проблеми входження нашої держави до світового інформаційного простору, комп'ютерної мережі, впровадження в Україні сучасних інформаційних технологій.

Лібералізація цін — явище другорядне

Партія вільних селян звернулася до Верховної Ради з відкритим листом, у якому дає оцінку нинішній ситуації в Україні. Друкуємо лист у скороченому викладі.

Минуло три місяці як був сформований новий уряд, і вже сьогодні стоїть питання про недовіру йому.

Головною причиною є неспроможність Кабінету міністрів щось зробити для покращання життя наших співвітчизників і зупинити процес розпаду суспільства. Ідуть самі лише декларації і розмови про реформи. Все, що змогли зробити уряд і Президент, прийшовши до влади, це реально підняти ціни у 5—10 разів у листопаді 1994 року, і ось через два місяці знову підвищення у п'ять разів, а це означає, що все знецінилося у 500 000 разів відносно 1990 року.

І це ще не все. Ми добре пам'ятаємо обіцянки Прем'єра Л. Кучми у 1993 р., коли вони з В. Пинзеником підняли ціни у 2,5 раза. Тоді з екрана телевізора Прем'єр запевняв народ України, що це в останній раз. Ми маємо хаос, спричинений сваволею ціноутворення. Лібералізація цін довела наше суспільство до зубожіння.

Лібералізація цін має бути явищем другорядним, наслідком створення інфраструктури підприємницької діяльності у сфері товаровиробництва. Тільки конкуренція пропозицій товаровиробників і попит споживачів дає економічне право на лібералізацію цін.

Лібералізація цін державними монополістами — це некерований «беспредел».

Вихід можна знайти тільки у здійсненні грошової реформи. Необхідно провести її таким чином, щоб ціна однієї гривні стала такою, яку мав один карбованець у 1989 році, коли ми мали прейскуранти, у яких було враховано і собівартість, і паритет цін. Тільки за допомогою цього механізму (прейскуранта цін) Верховна Рада і уряд зможуть узяти під контроль ціноутворення і зупинити розпад економіки і суспільства. А тим часом необхідно форсовано створювати ринок землі (це — наш стабілізаційний фонд), ринок капіталу, фінансово-кредитний ринок і ринок праці.

Тільки за цих умов поступово, починаючи з окремих видів товарів, можна переходити до лібералізації цін приватним товаровиробникам на конкурентному ринку пропозицій.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

6 лютого відбулося засідання Президії, на якому, насамперед, запропоновано на розгляд сесії порядок денний роботи Верховної Ради 7—10 лютого. Серед численного загалу питань слід назвати хоча б такі: проект Концепції податкової політики в Україні, проект закону про внесення змін і доповнень до Закону «Про плату за землю» та Земельного кодексу України, проект закону про податок на добавлену вартість (друге читання), проект закону про внесення доповнень до Закону «Про банки і банківську діяльність» та ін.

Члени Президії винесли на пленарне засідання питання про виконання постанови Верховної Ради України від 18 листопада 1994 року щодо постанови Кабінету Міністрів від 21 жовтня 1994 року № 733 «Про ціноутворення в умовах реформування економіки». Запропоновано на розгляд Верховної Ради і клопотання уряду і Національного банку України щодо кредитної емісії.

Президія винесла на ухвалу сесії список робочої групи щодо опрацювання законодавчих пропозицій з питань становлення і розвитку фондового ринку в зв'язку з удосконаленням процесів приватизації в Україні.

На засіданні Президії заслухано інформацію тимчасової депутатської комісії щодо розслідування інциденту, який стався 30 січня. Суть його полягає ось у чому: групу народних депутатів упродовж години не допускали до приміщення Адміністрації Президента, де проходило розширене засідання Координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президенті України, поводилися з ними брутально. При цьому порушено статус народного депутата, морально-етичні норми. Питання винесено на розгляд сесії Верховної Ради.

На Президії уважно розглянуто ряд інших важливих аспектів державного життя.

Вів засідання Президії Голова Верховної Ради України Олександр Мороз.

Прес-служба Верховної Ради України.

У Комісіях Верховної Ради

Закон — хабарнику: «Відповідаєш головою!»

У КОМІСІЇ ВР з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією триває робота над проектом Закону України «Про внесення змін та доповнень до чинного законодавства щодо відповідальності посадових осіб». Наприкінці лютого його буде винесено в одному пакеті з проектами законів «Про боротьбу з корупцією», «Про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про боротьбу з корупцією» на розгляд ВР у другому читанні.

Мета законодавчих нововведень. — посилити відповідальність за посадові злочини. Зокрема, запропонована нова редакція статті 168 Кримінального кодексу — «Одержання хабара». Згідно з нею чиновнику-хапузі загрожуватиме позбавлення волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років з обов'язковою конфіскацією майна.

Потім на хабарника чекатиме найстрашніше — беззастережне відлучення від «годівнички». Мовою закону — позбавлення права займати певні посади та займатись певною діяльністю. (В окремих випадках на 43 роки). «Подбає» законодавець і про старість наділеного владою злочинця. Про пільгові пенсії засудженим за посадові злочини годі буде й мріяти.

Цілком можливо навіть, що за одержання хабара за обставин, що обтяжують вину (ч.3 ст.168), чиновник відповідатиме головою. До речі, наш Кримінальний кодекс передбачав смертну кару за хабарництво в особливо великих розмірах або вчинене особою, що займає відповідальне становище, аж до 1992 року.

Одразу аргумент «проти»: щоб стати членом Ради Європи, Україна має привести власне законодавство у відповідність з міжнародними нормами. А в очах світового співтовариства країну, яка щорічно вчиняє близько ста людино-вбивств (нехай навіть серед злочинців), ніщо не може виправдати. Окрім, звичайно, ... відсутності у законодавстві такого виду покарання, як довічне ув'язнення. Ми мусимо зважити й на це.

Співробітник Генеральної прокуратури, старший прокурор відділу Людмила Ільковець переконує: на практиці на лаву підсудних за хабарництво здебільшого потрапляють «стрілочники». Високопоставлені шиї, навіть ті, що заслуговують на гільйотину, й надалі прикрашатимуть краватки. Народний депутат України Анатолій Єрмак, а також заступник голови Комісії з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю Іван Білас справедливо нагадують, в якій країні ми живемо. Це, погодьтеся, аргумент «за». Адже хабарництво — злочин, в якому нема потерпілих. Потерпілий один — ошукана, сплюндрована держава. І доки їй ще терпіти? Адже є багато засобів позолотити собі ручку й не накликати гніву закону.

Загалом, прихильників смертної кари, як міри превентивної, серед правників знайдеться чимало...

Замість коментаря тут доречна статистика: за статтею 168 ч.3 1986 року в Україні засуджено 167 осіб, 1991-го — лише 3, 1994-го — 13. На думку головного консультанта комісії Миколи Мельника, в чинному законодавстві достатньо правових інструментів, щоб підрізати крила мріям корумпованого товариства. Проблема полягає в іншому: як примусити Закон діяти.

Ганна РОМАНЦОВА.

«Не треба з Указу Президента робити страховисько для суспільства»

НЕОДНОЗНАЧНУ реакцію як народних депутатів України, так і широкого загалу викликав Указ Президента України «Про перепідпорядкування окремих підрозділів Національної гвардії України Міністерству внутрішніх справ». Пристрасті з цього приводу підігріли і засоби масової інформації. Прокоментувати цей документ ми попросили першого заступника голови Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією доктора юридичних і доктора історичних наук Івана БІЛАСА.

— Передусім я хотів би наголосити, що мова йде про окремі підрозділи, а не про всю Національну гвардію України. На цьому наголошую тому, що нині окремі кон'юнктурні політичні сили намагаються втягнути у протистояння і політиканство підрозділи Національної гвардії та МВС України. Цим самим їх відволікають від виконання основних завдань — боротьби зі злочинністю, її проявами у громадських місцях, з організованими угрупованнями і безпосередньо з корупцією, чим займається і наша комісія. На жаль, сприяють цьому і окремі засоби масової інформації. Наприклад, «Киевские ведомости» під тенденційним, а по суті — провокаційним, заголовком «Навіщо Президент перепідпорядкував собі Національну гвардію України?» помістили і мої висловлювання, які стосувалися гіпотетичного підпорядкування всієї Національної гвардії МВС України. Підкреслюю, мої думки не стосувалися конкретного Указу Президента і від них я не відмовляюся й зараз. Так, я стою на тому, що боротьбу з організованою злочинністю мають вести професіонали, а не 18-літні хлопці, яких виведуть на вулицю в міліцейській формі. Так, я за те, щоб Президент України, як Головнокомандуючий Збройними Силами має конституційне право маневрувати тими підрозділами, які входять до складу Збройних Сил, у тому числі НГ та МВС. Але я проти того, щоб мої думки трактувалися так, як це зробив журналіст. Мовляв, нині, коли відбувається конфронтація між двома гілками влади, перепідпорядкування Національної гвардії вигідне лише виконавчій владі, яка мілітарним способом чинитиме тиск на виконавчу владу. Таке перекручення указу «Киевскими ведомостями» інакше, ніж політичною провокацією, назвати не можу.

— То все-таки: Указ Президента України — благо для суспільства чи ні?

— Одразу ж скажу, що він цілком умотивований і не треба з нього робити страховище для суспільства. Адже в підпорядкування МВС передаються окремі підрозділи. А саме — колишні міліцейські полки, які під час створення Національної гвардії були передані їй разом з містечками дислокації і технікою. Виникає запитання: а що це нам дасть? Передусім без додаткових асигнувань кількісно збільшується патрульно-постова служба, яка охоронятиме громадський порядок у населених пунктах. На вулиці вийдуть не просто люди у міліцейській формі, а вишколені для знешкодження очевидних злочинних проявів з боку різних угруповань військовики. Адже дійшло до того, що, згідно з соціологічними опитуваннями, більшість громадян України не відчуває себе в безпеці не те що на вулиці, а й у власній квартирі. Як відомо, кожен з нас судить про ефективність роботи МВС не зі звітів керівників, а зі своїх вражень: коли відчує на собі зухвалість антигромадських елементів, їхню зневагу до особистості.

— А чи не на шкоду Національній гвардії передача цих окремих підрозділів?

— На Національну гвардію покладається захист конституційної цілісності держави. Так що, майже сорокатисячна армія щоденно виконує ці завдання? Звісно ж, ні. Гвардійці і нині сприяють виконанню завдань, покладених на МВС. Але одна справа — сприяння, тобто виконання додаткових завдань, і зовсім інша — коли додаткове стане основним. Це дасть позитивний результат.

Друге. Цей указ дасть можливість МВС створити свій учбовий центр, де проходитиму вишкіл молоді правоохоронці, з яких буде створено підрозділ боротьби з тероризмом і терористичними проявами. Нині ж МВС навіть не має свого полігону, бо свого часу все це віддали Національній гвардії.

І третє. Щоб зняти дезорієнтацію, яку створили окремі засоби масової інформації, дестабілізуючи обстановку в суспільстві, скажу: Національна гвардія має залишитися, але кількість її повинна бути реальною. А щоб вона могла успішно виконувати завдання, покладені на неї, то передусім це слід робити не через роздування штатів, а через добру підготовку. Тобто вигравати треба не числом, а вмінням.

Інтерв'ю вів Василь ТУГЛУК.

Відродження України повинно розпочатися з села

ВИСТУПАЮЧИ *на сесії загальних зборів Української академії аграрних наук, Президент Л. Кучма сказав:*

Про головне завдання поточного моменту

Першорядну роль для нас має організаційне забезпечення визначеного нами шляху, який спрямований на те, щоб якнайшвидше переломити перебіг подій в економіці, докорінно змінити ситуацію на краще, поліпшити життя нашого народу.

Про свою опору

Опора на науковий потенціал держави є і надалі буде одним із визначальних принципів діяльності Президента. Нам необхідно більше довіряти вітчизняним ученим, всіляко зміцнювати свою науку, спиратися перш за все на власний науковий потенціал. Головне — наблизити науку до життя, до складних реалій нашого сьогодення, посилити її вплив на практику, на прийняття управлінських рішень.

Про реформування аграрного сектора

Ми запізнилися з реформами на 2—3 роки. З арсеналу старої системи господарювання вичерпані будь-які хоч трохи ефективні засоби стимулювання сільськогосподарського виробництва. Залишається єдиний шлях — використання реформаційних важелів, які грунтуються на нових відносинах власності, нових структурах господарювання, нових механізмах регулювання аграрних відносин. Те, що ми започатковуємо, має грунтовну основу. Тому треба глибоко вивчити вже нагромаджений власний досвід, спиратися на нього. Базова позиція наших реформ — реформування земельних відносин.

Великі надії покладаємо на запровадження контрактної системи заготівлі сільськогосподарської продукції. Система контрактних заготівель слугуватиме відновленню втраченого статусу нашої держави як європейської житниці.

Про участь держави у перебудові системи аграрних відносин

Особливою актуальністю відзначається проблема удосконалення управлінської структури агропромислового виробництва. Структура управління, на жаль, лишається старою. Це чи не одне з визначальних протиріч у нашій економіці. Якщо ми не змінюватимемо саму систему управління,то ефект від кадрових перестановок буде мінімальним. Тут мають бути відповідні рекомендації науки.

Про захист земель

Це наше національне багатство. Деградація сільськогосподарських угідь почалась разом з колективізацією. Ерозія грунтів набула вкрай загрозливих масштабів, а боротьба з нею звелася нанівець. Цій проблемі потрібно приділити першочергову увагу.

***

Від того, як йтимуть справи в агропромисловому секторі економіки, багато в чому залежить доля реформ в Україні. Ця теза пройшла через усі виступи на загальних зборах Української академії аграрних наук, де доповідав президент академії академік О. Созинов.

ФІНАНСИ: З НОВОГО РОКУ НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ

Коментар

***У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ УКРАЇНИ** відбулася прес-конференція, під час якої голова правління Віктор Ющенко проаналізував тенденції, що склалися на фінансово-кредитному ринку протягом першого місяця поточного року.*

1. Валютний ринок

Валютний ринок завжди перший реагує на зміну економічної ситуації, і треба визнати, що в січні ситуація була відносно стабільна. Ця стабільність полягає у тому, що за основним колом сильних та м'яких валют, з якими працює Україна, вдається зберегти сталий курс українського карбованця, що є непоганою основою для мотивації зовнішньоекономічної діяльності. Зокрема, останні валютні торги не привели до різких коливань курсу долара — спочатку відбулося незначне зниження курсу, а на останніх валютних торгах карбованець навіть дещо зміцнів. Але аналіз показує, що попередня 4-відсоткова девальвація сталася не внаслідок послаблення контролю над національною грошовою масою, а через зміни параметрів пропозицій суто на валютному ринку. А це свідчить про те, що у січні посилилася бартеризація зовнішнього ринку — 85 відсотків контрактів сформовано у бартерній формі, тож продовження такої політики призвело б до ще більшого збіднення валютного ринку, і проблема девальвації національної валюти загострювалася б. Щоб запобігти цьому, Президент України підписав указ, який покликаний не допускати невигідних для України бартерних зовнішньоекономічних угод. Хоча, звичайно, природа бартеру не настільки проста, як це здається на перший погляд. До того ж, держава, практикуючи зовнішній кліринг, сама подає приклад господарським структурам.

2. Кредитно-фінансовий ринок

Якщо спробувати охарактеризувати кредитну активність, то з точки зору інтенсивності вона досить помірна. Головна проблема — оцінка активів комерційних банків, оскільки сьогодні ліквідність із точки зору їхніх зобов'язань досить складна. Подальший розвиток кредитних відносин залежатиме від того, як комерційним банкам удасться врегулювати проблеми, пов'язані з оптимізацією структури кредитних вкладень та підвищення їх ліквідності. Загальна платіжна ліквідність банківської системи сьогодні становить близько 40 трильйонів карбованців, з яких близько 22 трильйони — резервна частина, що спрямовується для покриття ліквідності поточної платіжності комерційних банків. Але хоч перед банками і стоїть проблема ліквідності, загалом по банківській системі із 408 трильйонів карбованців кредитів не повернуто 13 трильйонів, а за 15 трильйонами не сплачуються відсотки, що є симптомом можливого їх неповернення. В той же час по народному господарству (за вексельним обігом) із 230 трильйонів карбованців 180 трильйонів визнані неплатежами, а це означає, що 120 тисяч господарських об'єктів відвантажували продукцію, не отримуючи за це гроші.

3. Національні гроші

Лібералізація валютного курсу, розширення повноти контрактів валютного ринку, допуск практично всіх контрактів, окрім вивезення портфельного капіталу, дуже позитивно вплинули на ринок національної валюти, особливо за готівковими активами. Останнім часом ця проблема домінувала — вимивання національних грошей у готівкову форму відбувалося стрімко: щодня готівкова маса зростала на кілька відсотків. Сьогодні ми близькі до стану речей, коли, можливо, вперше зможемо сказати, що і готівкова частина національних грошей піддається класичному регулюванню, набуваючи класичного рівня наповненості. Є підстави говорити про те, що протягом грудня 1994-го та січня 1995 року змінилися тенденції перетікання безготівки у готівку. У грудні ми мали найнижчий рівень осідання грошової маси поза банками за весь 1994 рік. Хоча в тому ж грудні відбувалися найбільші готівкові виплати, пов'язані з тринадцятою і чотирнадцятою зарплатами, іншими річними виплатами, які могли б досить радикально збільшити осідання готівки. Те, що цього не сталося, свідчить про оздоровлення структури платіжних засобів. Якщо ця тенденція збережеться, то можна буде говорити про те, що на вторинному ринку капіталів починається процес, який характеризується тим, що готівка починає повертатися у контрольовану сферу та починає стимулювати формування кредитних ресурсів і, відповідно, через баланси комерційних банків починає працювати на кредитному ринку у вигляді нових активів. У лютому Національний банк планує провести ряд акцій, які вплинуть на якість структури як внутрішнього, так і зовнішнього платіжного балансу. Як відомо, у січні позитивний результат дали валютні готівкові інтервенції, проте зрозуміло, що управляти цими процесами можна лише впливаючи на причину, а не на наслідки. А причина поки що полягає у різкій поляризації офіційного та обмінного курсу, що дає змогу частині банків та іншим юридичним і фізичним особам, через систему неторговельних операцій вести деструктивний бізнес і створювати криміногенну ситуацію в банківській системі. Тож перед НБУ стоїть завдання наповнити національний ринок та посилити контроль за некерованою частиною валютних коштів, зокрема через випуск валютних облігацій для фізичних осіб під гарантії Національного банку. Причому, передбачається, що залучені таким чином валютні кошти не розміщуватимуться на комерційному ринку, і це додасть облігаціям більшої довіри населення.

4. Бюджетний дефіцит

Те, що дефіцит бюджету має бути затверджений на рівні 5 відсотків, навіть не є предметом дискусії. Але так само не є предметом дискусії той факт, що за існуючої законодавчої бази вийти на цей показник неможливо — до законодавства України потрібно вносити більше сорока змін. Причому 5-відсотковий дефіцит має формуватися не стільки завдяки емісії грошей, скільки завдяки емісії цінних паперів, в тому числі й електронних. Якщо ж ми сьогодні поведемо мову про 10-відсотковий дефіцит бюджету, то маємо забути про грошову реформу — різке знецінення національних грошей призведе до того, що монети буде виведено з обігу протягом першого ж півріччя.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Життя Рад

РЯТІВНИЙ КРУГ ДЛЯ ЛЮДИНИ ЗА БОРТОМ

Навіщо міськвиконкомові центр соціальної допомоги

СПРАВДІ, навіщо? Адже є усталена у всій країні згори й донизу структура: Міністерство соціального захисту населення, його обласні, районні органи (в тім числі й у містах з районним поділом) — ось хай вони і займаються покладеними на них обов'язками.

До того ж, усі райвиконкоми Одеси створили територіальні центри чи відділення соціальної допомоги — вони, здається, теж немало роблять, аби хоч якось полегшити долю пенсіонерів, інвалідів, малоімущих. І все ж Одеський міськвиконком наприкінці вересня нинішнього року заснував ще й свою власну структуру — міський центр соціальної допомоги. Що, захотілося покерувати отими районними центрами й відділеннями? Чи перебрати на себе функції згаданих державних структур?

— Ані перше, ані друге, — заперечив заступник голови міськвиконкому Ігор Свобода. — Райони мають різні можливості: скажімо, в так званих «спальних» — Суворовському, Київському, деяких інших — вони менші, в Іллічівському, Ленінському, Жовтневому, де зосереджено промислові підприємства й комерційні структури, — більші. У місті ж, що є єдиним організмом, соціальна політика має захищати всіх малоімущих однаково, незалежно від місця помешкання, — це наше тверде переконання. І не просто однаково, а надійно. Саме через центр, зосередивши там бюджетні й позабюджетні кошти, які у міста більші, аніж у районів, одержуючи додаткові можливості в результаті господарської діяльності самого центру, залучення ним до благодійництва державних і приватних підприємств, установ та організацій, маючи старанно дібрані та підготовлені кадри, й сподіваємося досягти отієї мети.

Чи зроблено хоч якісь реальні кроки до нового рівня?

— Якщо вам потрібні факти, — підключається до розмови директор новоствореного центру, депутат міськради Андрій Крупник, — то будь ласка. Скажіть, хто досі займався, приміром, масовим оздоровленням людей похилого віку? Та ніхто, по суті. Ну, вдавалося комусь там вибити путівку, але ж більшість не знала, що воно й таке — санаторій. За нинішніх цін на путівки пенсіонери навіть не мріють туди потрапити. А наш центр, одержавши відповідні кошти від виконкому, вже уклав договір з курортами на забезпечення путівками тисячі чоловік щомісяця. Перший заїзд уже відбувся, за ним підуть другий, третій... Аби якось здешевити путівки, через міськвиконком надаємо пільги для санаторіїв: зниження міських податків, цін на енергоресурси, централізоване постачання продуктів за державними цінами тощо.

Розповів А. Крупник і таку ось приємну новину: з Підмосков'я до Одеси має надійти чимала партія — одразу 120 штук! — інвалідних колясок. Це при тому, що досі одержували їх одиницями, за рознарядкою міністерства. Потурбувався про такий дарунок інвалідам центр: уклав договір, знайшов товари на бартерний обмін (так дешевше, сплатити 80 мільйонів російських рублів було не під силу).

Така кількість колясок, підсумував А. Крупник, дасть змогу задовольнити потреби всіх, хто стоїть на них у черзі, не тільки в місті, а й області.

Центр має порівняно не великий управлінський апарат (директор, його заступники, бухгалтерія і, як стрижень усього, організаційно-методична служба). Остання має штат головних спеціалістів, кожен з яких — менеджер конкретної загальноміської програми, скажімо, з проблем активного довголіття, у справах інвалідів, із зв'язків з підприємствами й організаціями і т.д. Загалом в отому центральному апараті — два з лишком десятки чоловік, не всі ще й дібрані. А весь же штат центру — понад 1100 працівників. Дехто, може, скаже: чи не забагато? Але ж, зважте, вони опікають близько 300 тисяч одеситів — пенсіонерів, інвалідів, багатодітні сім'ї, безпритульних. Отож і основна робота, і кадри — безпосередньо на місцях. В отих же територіальних центрах і відділеннях, що стали структурними підрозділами міського центру, у фізкультурно-оздоровчих комплексах і клубах ветеранів, в їдальнях для малоімущих і у виробничо-технічних підрозділах спеціального призначення, в стаціонарах денного перебування і в притулках для бездомних (й такі тут незабаром відкривають), багато де ще.

***ОДЕСЬКИЙ** принцип: захищати малоімущих однаково.*

Центр уже сьогодні укладає договори з їдальнями, кафе, ресторанами на безплатне харчування там тисяч і тисяч малоімущих, причому, на взаємовигідних засадах: міськвиконком іде назустріч тим, хто займається благодійництвом, надаючи ряд пільг. І з театрами, музеями, кінотеатрами, іншими закладами культури вже є угоди — на безплатні відвідування вистав, концертів, перегляд експозицій і кінострічок ветеранами, малоімущими. І перші об'єднання взаємодопомоги (ЖЕК плюс середня школа плюс ветеранська організація) вже почали діяти: допомагають малоімущим та немічним засклити вікна, відремонтувати сантехніку, двері тощо. І програми побутових послуг для ветеранів чималі: відкриття майстерень з технічного обслуговування тих же інвалідних колясок, ремонту телевізорів, холодильників, іншої побутової техніки — для малоімущих робитимуть це безплатно, іншим — за відповідну платню, яка піде на підмогу тим же малоімущим; до того ж, у таких майстернях знайдуть собі роботу ветерани, які цього забажають. І спільно з підприємствами та службами зайнятості розглядаються можливості з надання та створення додаткових робочих місць для ветеранів. І готується тендер, у ході якого фармацевтичні фірми виборюватимуть право виробництва та постачання медичних препаратів для обслуговуваного центром контингенту на вигідних умовах муніципального замовлення. А у відділі капітального будівництва міськвиконкому спеціаліст центру стежитиме, аби проекти всіх будов відповідали міжнародним правилам з огляду на пристосованість до можливостей ветеранів та інвалідів, — без його візи жоден проект в діло не піде. І ще багато чого можна було б перерахувати, аж до організації спортивних змагань інвалідів та передплати малоімущим періодичних видань, бо, як зауважив той же А. Крупник, люди страждають і вмирають не тільки від недоїдання чи холоду, а й від психологічних стресів, відсутності інформації, відчуття, що вони нікому не потрібні — викинуті, одне слово, за борт.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

У номер!

• *Київ*

МБР — ще одна партія

Учора в Міністерстві юстиції України відбулася урочиста церемонія реєстрації партії «Міжрегіональний блок реформ». Це тридцять дев'ята офіційно зареєстрована політична партія в Україні.

На урочистостях був присутній голова партії, радник Президента України з питань регіональної політики Володимир Гриньов.

Сергій Головатий розповідає

Учора в прес-залі УНІАН відбулася прес-конференція голови Української правничої фундації Сергія Головатого. Він розповів про підсумки участі української делегації в останніх засіданнях Ради Європи.

• *Маріуполь*

Завод допомагає лікарням

Металургійний комбінат «Азовсталь» безоплатно поставив п'ятьом міським лікарням, а також місцевим нарко-, психо- та туберкульозним диспансерам велику партію дефіцитних медичних препаратів.

• *Чернівці*

«Лугіч» є. Хто наступний?

Виконком обласної Ради народних депутатів затвердив регіональну програму використання нетрадиційних джерел енергії. Найближчими роками в краї намічено спорудити кілька нових та відновити ряд зупинених міні-гідроелектростанцій на гірських річках. У Карпатському регіоні, де є багато відходів деревини, хвої та хмизу, розпочнеться виробництво теплової енергії, відходи спалюватимуть у відповідних котлових установках. На територіях великих тваринницьких комплексів за допомогою біогазових реакторів з гною виділятиметься метан для народногосподарських потреб.

Більшість згадуваних технологій буде впроваджено з допомогою відомої австрійської фірми «Лугіч». У спорудженні міні-гідроелектростанцій готові допомогти фірми Румунії.

До участі у втіленні цього цікавого проекту запрошуються зарубіжні інвестори.

• *Луганськ*

Джинси від «Лавок»

Фірма «Лавок-ДС», що утворилася менше трьох років тому, сьогодні одягає навіть найпривередливіших модниць і модників з різних регіонів України, ближнього зарубіжжя. Щомісяця тут випускають близько чотирьох тисяч одиниць одягу із джинсової тканини виробництва США. Це — брюки, куртки, жилети, спідниці, сукні, плащі.

Генеральний директор фірми Геннадій Михайлов, чудово усвідомлюючи, наскільки сучасна мода примхлива і мінлива, дбав і про створення експериментальної дільниці, де розробляють перспективні моделі одягу.

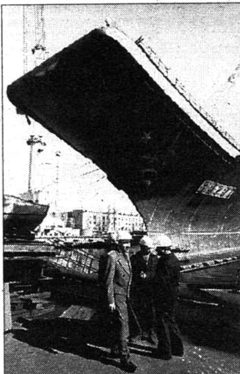
На знімку: модельєр-конструктор фірми «Лавок-ДС» Наталя БОГДАН.

Фото Валерія НАДРШИНА.

Напередодні події

Шторми їм на заваді не будуть

***В** СУБОТУ у Миколаєві, на відомому Чорноморському суднобудівному заводі станеться непересічна подія: зі стапелів зійде на воду танкер, який вміщуватиме в собі 45 тисяч тонн нафти. Він стане неподалік другого, в якому повним ходом ідуть внутрішні роботи.*

Це засвідчить не тільки те, що Україна стає в ряд інших, небагатьох країн, яким під силу будувати танкерний флот, а й те, що вона виходить з цією продукцією на світовий ринок. Адже ці сучасні судна створюють на замовлення Греції для відомої на весь світ промислово-фінансової групи Вардиноянніств.

Я запитав генерального директора виробничого об'єднання «Чорноморський суднобудівний завод» Ігоря Овдієнка, що дає їм це замовлення (контрактом передбачено збудувати 18 таких танкерів і ще 9 — удвічі більшої тоннажності). Він відповів:

— По-перше, наш величезний завод, який раніше спеціалізувався на бойових кораблях, фактично зупинився, бо попит на них вичерпався. Навіть «Варяг» лишився круглим сиротою. Уявляєте, що це означає — зупинити таке величезне підприємство, де поряд з першокласними робітниками, спеціалістами працюють ще й сотні учених зі світовим іменем? А на базі заводу діє ще й соціальна інфраструктура: оздоровчі центри, дитячі садки, палаци культури, житлові масиви. Це біда для держави, катастрофа для цілого міста.

Тож не дивно, що коли Вардиноянніси прибули в Україну з своєю пропозицією, з ними зустрілися Президент України Л. Кучма, Голова Верховної Ради О. Мороз, члени уряду. Замовлення це не тільки одне з найбільших у світі, а й дуже вигідне, бо компаньйони одразу вносять власні кошти. А вони такі, що дали друге дихання заводу.

Генеральний представник грецької фірми в Києві Яніс Літинас, коментуючи цей контракт, зізнався: ми ризикували. Адже в Україні ще далеко до економічної стабілізації, і всяк могло статися.

У виконанні програми грецька сторона тепер сумніву не має. Мало того, за словами Яніса, має намір після виконання замовлення разом з миколаївцями споруджувати танкери для всього світового ринку.

І ще про одну перспективу наших спільних зв'язків розповів один з основоположників промислово-фінансової групи Теодоріс Вардиноянніс, який, до речі, ніколи і нікому до цього не давав інтерв'ю, а саме: він висловив бажання реконструювати один з наших нафтопереробних заводів і тим самим допомогти нам принаймні наполовину розв'язати проблему з пальним.

— Чому ви, пане Вардиноянніс, знаючи проблеми нашої молодої країни, обрали саме її серед інших для таких великих проектів?

— Ми знаємо і ваші можливості, — відповів він. — А все інше прийде. Ми пішли на чесний контракт з вами, бо наш принцип не схожий з принципами декотрих інших компаній: прийшов, забрав і втік. Ми хочемо працювати в Україні сьогодні, завтра і післязавтра. Отже, треба чесно працювати і не боятися ризикувати. Таких суден, як ми будуємо, ще немає ні в кого. І нафтопереробний завод, за який візьмемося разом, теж буде найкращий, найсучасніший у світі. Ваші люди уміють працювати і мислити, а це — найголовніше.

Не можна сказати, що зовсім легко працювати у нас грекам. Уже почали закидати на їхню адресу конкуренти — адже Вардиноянніси своїм бензином збивають ціни крутим бізнесменам, які звикли до легкої наживи. Та й деякі іноземні фірми, які тепер бачать, що проґавили вигідну справу, не від того, щоб ставити палиці в колеса. Однак Вардиноянніси впевнено йдуть до здійснення задуманого.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

На знімку: місце «Варягу», що осиротів, біля заводського причалу займуть танкери.

Фото Олександра КРЕМКА.

Допоможемо Чечні!

Пропозиція

Ми, росіяни міста Дніпропетровська, громадяни України, пропонуємо організувати фонд допомоги громадянам Чечні, які постраждали від варварських дій російської армії.

Ми, ті, хто живе в Україні і виступав донедавна за створення союзу Білорусі, Казахстану, Росії та України, у зв'язку з подіями в Чечні здобули наочний урок того, що може статися в будь-якій точці такого союзу, коли «старшому братові» не сподобаються якісь рішення народів, які могли б входити до цього союзу. І навіть коли згодом дії властей Росії буде визнано за помилкові або злочинні, повернути загублені життя, виправити покалічені долі ніхто не зможе.

Сподіваємось, що громадяни не залишаться байдужими до страждань дітей, які помирають від нестачі медикаментів, і бодай малу частину своїх коштів перерахують до фонду допомоги постраждалим.

А. ІВАНОВ, Л. КАВКІН, Ю. ДИХАН.

Запам'ятайте це ім'я

Оце то Романочко!..

***Т**Е, ЧОГО вже досяг у гирьовому спорті дев'ятикласник Миколаївського вищого училища фізичної культури Роман Рагушенко, не вдавалося ще нікому.*

Він — володар двох рекордів, які занесені до московської Книги рекордів Гіннесса: у ваговій категорії 55 кг лівою і правою руками почергово протягом однієї години виштовхнув пудову (більше 16 кг) гирю 1007 разів; а самою правою за півгодини — 704 рази. Це дві різних вправи.

Вражає? Ще й як! Не може не вражати. Тільки подумки й промовиш: не інакше як справжнісінькe диво... У середньому виходить, що кожні три секунди пудовик з'являвся у нього над головою. Рекорди встановлювалися на офіційних змаганнях у Кам'янці-Подільському та Києві.

Хлопчині зараз чотирнадцять років. З них уже десять він «бавиться залізяччям».

Народився і виріс Роман у селі Дудчаки, що у Нововоронцовському районі на Херсонщині. В училищі він спеціалізується з греко-римської боротьби.

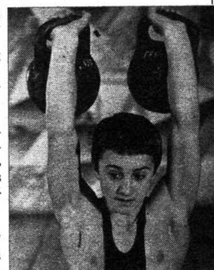
— Татова це заслуга. Все з нього почалося, — розповідає юний рекордсмен. — Він сам знаний на Україні гирьовик, тож і мене прилучив до занять спортом змалечку. Часто брав мене на змагання.

Володимир Федорович Рагушенко — директор Дудчанської ДЮСШ. Активних занять гирями не полишає й нині. Спеціаліст він кваліфікований, свого часу закінчив факультет фізвиховання Миколаївського педінституту.

— Романе, а чим приваблюють гирі?

— Доступністю, простотою і видовищністю. Маєш силу — тягни.

Знаю, лукавить Роман. До щоденних кількаразових тренувань треба і характер. Без цього рекордів не поставити.

Микола БАРАНОВ.

Фото Олександра КРЕМКА.

Є що читати в солдатських казармах

Справи армійські

Командувач Прикарпатського військового округу П.Шуляк висловив глибоку вдячність керівникам Кіцманського і Сторожинецького районів за фінансування передплати газет і журналів для дислокованих на їхній території військових підрозділів.

Ці районні Ради віддавна опікуються військовослужбовцями, підтримують з ними міцні шефські зв'язки.

До передплати в області долучилися колективи промислових підприємств, селянські спілки та агрофірми. Завдяки їм у військових бібліотеках та народознавчих світлицях є що читати. Серед багатьох видань — і примірники «Голосу України», репрезентовані служивим людям чернівецьким корпунктом часопису Верховної Ради України.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Актуально

«Татку, купи мені хатку!»

Кілька фінансових компаній у Дніпропетровську навперебій пропонують городянам будувати собі житло на власний кошт. Купуйте лишень їхні акції, а всі клопоти вони беруть на себе. Тим часом довіра до них у населення скоротилося до критичних меж. Отож, на неабияке довір'я можуть сподіватися обласне управління Ощадбанку, фінансова компанія «Ельф» і перший домобудівний комбінат, які розпочали реалізацію житлових векселів. Досить буде придбати їх на тридцять відсотків від вартості замовленої квартири, щоб наприкінці року отримати жадане помешкання в одному з чотирьох багатоповерхових будинків, які вже споруджуються за цією програмою. Іншими словами, претенденти на квадратні метри житлової площі виступатимуть інвесторами, за рахунок яких і зводитимуть будинки. Решту сімдесят відсотків необхідної суми потенційні новосели отримають у кредит строком до десяти літ під п'ятнадцять відсотків річних.

Програма задумана міськвиконкомом, який і виступає гарантом її реалізації. І не біда, якщо комусь у належний термін не вдасться викупити векселя на третину необхідної суми — процес, мовляв, пішов, і скуплені векселі на цьогорічні новобудови обмінюватимуться на векселі наступного року. А майбутнього року передбачається у такий спосіб спорудити вже не менш як п'ятдесят тисяч квадратних метрів житла.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

«Так, збиралися порушити, але ж не порушили»...

Митниця

АВТОМАШИНА з різноманітними товарами на десятки мільярдів карбованців поспішає проминути митницю. Але її зупинили. Навіть поверхнева перевірка показала: спроба нелегально вивезти за кордон значні матеріальні цінності очевидна. Що ж чекає на порушників закону?
Ось що говорить людина, яка щодня має справу з подібними випадками, начальник Луганської дорожньої міліції Володимир ФОМЕНКО:

— Ми навіть не маємо права конфіскувати у порушників те, що вони хотіли вивезти за межі України. Порушники сплачують штраф просто смішний — 150 тисяч карбованців. Що далі? Розвертаються і їдуть назад. Потім знову робитимуть спробу прорватися через кордон. Отже, практично не ризикують нічим.

Володимир Григорович нарікає на відсутність законодавства щодо затримки вантажів, що їх нелегально вивозять за кордон, єдиної чіткої нормативної бази. Тільки-но митники звикнуть до нових порядків, як адвокати контрабандистів знаходять нові лазівки: «Їх немає за що карати, закон вони намагалися порушити, але ж не порушили».

Міста, сільські райцентри з глибинки по обидва боки кордону України з Росією, з огляду на документи, з котрими їдуть контрабандисти, стали далеко «активніші» в зовнішній торгівлі, ніж, скажімо, Одеса. Звичайно, документи ті — переважно «липа».

Причому, як свідчать митники, подібні документи робляться блискавично. Затримали на кордоні з одними, через годину вже є інші: така-то фірма довіряє такій і бере на себе відповідальність ... Тут, як то кажуть, усе схоплено. Але спробуй-но доведи це.

І все ж кордон є кордон. Відповідні служби роблять свою справу на совість. Наприклад, тільки в Антрациті в січні було виявлено 11 єпроб провезення контрабанди на значні суми. З Краснодарського краю до нас завезли 36 кілограмів наркотиків, у нашої держави намагалися вкрасти телевізори, вугілля, метал, труби...

Контрабанда є контрабанда, а закон є закон. На жаль, він у нас такий, що тільки щодо 50% контрабандистів порушуються судові справи. Інші уникають заслуженого покарання і шукають можливостей, нелегально перекинути товар за кордон.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганська область.

Кого боїмося: злочинців чи міліції?

Експрес-опитування

52,8 % мешканців Севастополя оцінюють стан правопорядку в їхньому місті як незадовільний. Про це свідчать результати соціологічного опитування, проведеного Центром громадських зв'язків Управління внутрішніх справ Севастополя.

Основною причиною, яка впливає на зростання злочинності, 77,6 % опитуваних назвали погіршення соціально-економічної ситуації і наростання кризових явищ у суспільстві.

Приблизно третина опитаних ухиляється від контакту з міліцією через побоювання помсти з боку злочинців. 10 % не звертаються зі скаргами до органів охорони правопорядку, оскільки не розраховують на швидку й адекватну реакцію з їхнього боку.

У відповідь на запитання «Яким чином ви готові брати участь у забезпеченні громадського порядку?» 61 % респондентів відповів, що вони у разі потреби затримання злочинця «готові викликати міліцію», 16 % — «надати співробітникам міліції власний автомобіль або телефон», 21,4 % — «повідомити міліцію про злочин, що готується», 13,7 % — «самі перепинити злочин».

Кримінальна хроніка

«Мігрант» у дії

З метою виявлення протиправних дій громадян країн Середньої, Південно-Східної Азії і Закавказзя, що незаконно перебувають на території України, міліція Запоріжжя провела операцію «Мігрант». За два тижні перевірено 107 гуртожитків, 18 готелів, 202 власники приватних будинків і квартир, 32 організації й установи. Виявлено 178 випадків порушення паспортного режиму, складено 316 адмінпротоколів (в тому числі й за інші порушення), виявлено 31 громадянина, який мешкає без запорізької прописки. Всіх їх притягнуто до відповідальності. 12 чоловік відправлено до приймача-розподільника для встановлення особи. В ході операції розкрито 14 злочинів, встановлено 3 злочинці, які переховуються від слідства й суду.

Мабуть, шукають скарб?

У Чернівцях сталося нове «НП». На центральному цвинтарі, який займає близько 4 га, за кілька днів було розкопано понад 400 поховань. Хто це зробив і навіщо, поки що невідомо — версія є, підтвердження немає. Хоча чому дивуватися, якщо кладовище вночі охороняє лише один сторож? А це ж кладовище два роки тому оголосили історико-культурним комплексом і взяли під захист держави...

Лиха не сталося

Сумський школяр, затриманий днями органами міліції, виявився озброєним «до зубів», причому пристосуваннями власного виробництва. В умільця було вилучено самостріл та 36 зарядів до нього. На щастя, цією зброєю не встигли скористатися.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

Служба 01

Горимо — не горимо?

Торік в Україні у вогні пожеж загинуло 726 чоловік. 5749 разів вогнеборцям доводилося вступати у бій з вогненною стихією. Збитки, завдані пожежами, становлять74 мільярди карбованців (без урахування інфляції).

З чиєї ж вини виникають пожежі? На це запитання ми попросили відповісти заступника начальника штабу пожежогасіння Управління пожежної охорони Києва Володимира ЙОВЕНКА.

— Причини пожеж різні. Значне місце в нашій статистиці посідають так звані кримінальні пожежі, в т.ч. пожежі, що виникають у різних приточнах (горища, підвали будинків тощо). Злочинці, щоб приховати сліди, роблять підпал.

Особливо багато клопоту в пожежної охорони тепер, зимової пори. Будинки опалюються погано, і багато громадян використовує для підтримки тепла побутові електронагрівальні прилади. Часто їх зроблено кустарним способом. При цьому забувають про правила пожежної безпеки, а як наслідок — пожежа.

Заважає й те, що почастішали випадки помилкового спрацювання охоронно-пожежної сигналізації на промислових об'єктах. Це відволікає сили й завдає шкоди матеріальної.

Нашим законодавством, на жаль, не передбачено відповідальності та відшкодування збитків за помилковий виклик служби 01.

— Як ви гадаєте, чому так відбувається?

— У багатьох випадках керівники підприємств економлять на дрібницях, багато підприємств відмовилося від послуг державної служби охорони, що встановлює охоронно-пожежну сигналізацію й утримує її у належному технічному стані, а втрачають через це, а також через недбалість тих, хто зобов'язаний забезпечити протипожежну безпеку об'єкта, мільярди карбованців.

А. НАУМОВ, К. СТОГНІЙ.

Гребуть бурштин лопатами...

Зверніть увагу

У північних районах на Рівненщині, зокрема у Сарненському, виявлено багаті родовища бурштину. Вже відбувається промислове видобування «сонячного каменю», його обробка. Для області це має стати одним з потужних джерел прибутків.

Це — у майбутньому. А поки що до унікального родовища звертають погляди, окрім держави, численні спритники. Цінного каменю так багато, що його викопують селяни навіть на своїх городах.

Кілька діб потрібно було попрацювати у поті чола оперативникам Управління по боротьбі з організованою злочинністю МВС України в Рівненській області, щоб затримати групу «поцінувачів бурштину». Це були мешканці сусідньої Польщі, котрі постійно скуповували бурштин у селян Сарненського району. Їх затримали на автошляху Ковель — Київ і вилучили 35 кілограмів «сонячного каменю». А кілограм у них коштує до 200 доларів США.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівненська область.

Армія

Будбатові є альтернатива

ВОНА з'явилася кілька років тому з прийняттям Закону України «Про альтернативну службу». Знаючи ставлення молоді до виконання «священного обов'язку», а простіше кажучи — військової повинності, можна припустити, що закон було зустріто з великим ентузіазмом.

Втім, це не зовсім так. Згідно з цим законом, лише правдиві релігійні переконання, що не дозволяють громадянину брати до рук зброю, дають йому право стати так званим альтернативником. Здавалося б, кількість вірників під час призовної кампанії має різко зрости... Проте, як заявив голова спеціальної комісії у справах альтернативної служби, заступник міністра праці Анатолій Сорокін, зіграти роль «сина божого» не так уже й просто. Справа в тому, що комісії (а вони діють при виконкомах в усіх регіонах України) тісно співпрацюють з релігійними експертами різних конфесій. А ті, в свою чергу, «єретиків» бачать здалеку...

Як повідомили в республіканській комісії з альтернативної служби, за час дії закону (з січня 1992 року) проведено п'ять призовів. У середньому за призов на альтернативну службу приходить близько 200 чоловік. Усього на початок цього року виконують свій обов'язок 1,5 тисячі альтернативників.

Кабінетом міністрів визначено перелік підприємств, організацій, куди можуть направляти юнаків для проходження альтернативної служби. В основному призовника призначають на місця, де потрібна некваліфікована робоча сила. Адже цивільні копати землю чи виносити судно не підуть.

Так, сільське господарство забирає на свої неозорі лани 36 % альтернативників. Кожен четвертий призовник несе службу в комунальній системі (теж малопрестижна сфера). Близько 10 % молодиків проходять «школу мужності» в установах соціального забезпечення й охорони здоров'я. Тут вони повною мірою мають можливість реалізувати свою «любов до ближнього» і допомогти тим, хто страждає.

У кабмінівському переліку об'єктів альтернативної служби значиться й охорона довкілля. Але даний «об'єкт», певне, не вважають за стратегічний — сьогодні його охороняють лише 32 альтернативники.

В альтернативної служби є свої плюси: немає дідівщини, бойових навчань, кілометрових пробіжок... До того ж альтернативник служить, як правило, за місцем проживання. Держпідприємство, куди отримав направлення призовник, укладає з ним трудовий договір на час служби і забезпечує роботою. А мінус у тому, що строк альтернативної служби вдвічі довший за військову... Так що говорити про непатріотичність вірників не варто.

Мало того, Міністерство охорони здоров'я зраділо б, якби їх було більше. За даними статистики, минулого року налічувалось більш як 14 тисяч штатних вакансій молодшого медичного персоналу. Втім, задовольнити кадрові потреби організацій соцзабезпечення, охорони здоров'я, житлово-комунального та сільського господарства за рахунок миролюбних солдатів альтернативної служби навряд чи вдасться. Зі зміною воєнної концепції та запровадженням контрактової системи альтернатива будбатові буде не потрібна.

Ольга ВАУЛІНА.

Хроніка. Факти. Події

• *Вільнюс*

Насамперед — добрі сусіди

Підписання двох надзвичайно важливих політичних документів між Литовською Республікою та Республікою Білорусь — Договору про добросусідство та співробітництво і Договору про державні кордони — стало головним пунктом програми перебування тут білоруського Президента Олександра Лукашенка, який відвідав литовську столицю з офіційним дводенним візитом.

• *Анкара*

Дружба дружбою, а тютюнець — нарізно

У два рази — з 2,5 до 5 відсотків — збільшила Туреччина свою пайову частку в міжнародному консорціумі, що підписав торік угоду з Азербайджаном про розробку нафтових родовищ на Каспії. Про це повідомив міністр енергетики і природних ресурсів Туреччини Вейсель Атасой.

Уряди обох країн досягли домовленості про збільшення акцій турецької сторони в консорціумі. Найближчим часом очікується підписання відповідної угоди.

• *Сеул*

Єднаймося!

3 лютого південнокорейська влада запропонувала Пхеньяну провести переговори для обговорення питання про можливість відвідання КНДР членами роз'єднаних родин для присутності на міжнародному спортивному і культурному фестивалі у північнокорейській столиці, наміченому на квітень. Про це заявив заступник прем'єр-міністра міністр у справах національного об'єднання Республіки Корея Кім Док. За його словами, переговори можуть бути проведені в Сеулі, Пхеньяні або Пханмунджомі.

Він також висловився за обмін південнокорейськими і північнокорейськими журналістами для висвітлення цих подій. Це, на його думку, сприяло б примиренню і співробітництву між Республікою Корея та КНДР.

• *Тель-Авів*

Знову терор

Ізраїльський уряд прийняв рішення не знімати поки що блокаду Сектора Газа і Західного берега ріки Йордан, установлену 22 січня після кривавого терористичного акту у передмісті Тель-Авіва. Як заявила міністр комунікацій, науки і технології Ізраїлю Шуламіт Алоні, це питання знову обговорюватиметься під час зустрічі між ізраїльським прем'єр-міністром Іцхаком Рабином і головою Палестинської національної адміністрації (ПНА) Ясіром Арафатом, наміченої на четвер, 9 лютого. Очікується певне ослаблення блокади, передусім у тому, що стосується пересування лікарів і вчителів, а також ведення торгівлі.

Проте палестинські терористи знову вчинили акт насилля в Секторі Газа, внаслідок якого загинули і поранено кілька ізраїльтян.

На знімку: Ясір Арафат та Іцхак Рабин.

• *Кабул*

Здався без бою

Війська, лояльні Президентові Афганістану Бархануддіну Раббані, без бою залишили важливе з стратегічного погляду місто Кундуз, столицю однойменної провінції на півночі країни, заявив представник Ісламської партії Афганістану (ІПА).

Бойовики ІПА, очолюваної противником Президента прем'єр-міністром Афганістану Гульбеддіном Хекматіаром, і загони лідера узбецької міліції Рашида Дустума без бою увійшли до Кундуза. Втрата його є тяжким ударом для Раббані і командувача військовими силами Ахмада Шаха Масуда.

За повідомленнями наших кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Актуальне інтерв'ю

Одним з важливих напрямів діяльності Верховної Ради України є налагодження і розбудова зв'язків з парламентами інших країн. Про те, як здійснюється ця практика, сьогодні розповідає завідувач відділу міжпарламентських зв'язків Секретаріату Верховної Ради України Анатолій ШОСТАК.

Ми в'яжемо вузли. Дружби і співробітництва

— Чим пояснюється поява у Верховній Раді очолюваної вами структури?

— Створено її було тому, що за нових умов Верховна Рада вже не могла діяти на міжнародній арені, обходячись лише існуючою тоді групою парламентського протоколу, яка виконувала роботу, пов'язану з організацією візитів зарубіжних парламентських делегацій.

Відділ складається з трьох секторів. Сектор міжнародних і парламентських зв'язків протягом останнього часу взяв участь у створенні кількох міжпарламентських груп, у рамках яких співробітничають депутати Верховної Ради і парламентарії Угорщини, Польщі, Румунії, Німеччини тощо. Конкретно це співробітництво полягає в обміні досвідом парламентської діяльності, відповідними документами — для взаємного вивчення і врахування під час вироблення законів «у себе вдома». Цей же сектор співпрацює з міжнародними організаціями — НАТО, ОБСЄ, Радою Європи, Європейським Союзом, Парламентською асамблеєю чорноморського економічного співробітництва, кожна з яких обумовлює й «парламентський» напрям своєї діяльності.

Другий сектор відає протоколом: прийомом зарубіжних делегацій і підготовкою візитів народних депутатів України за кордон. Плюс — що дуже важливо — сектор займається підготовкою відповідних довідкових матеріалів, які будуть потрібні під час переговорів.

Третій сектор займається питаннями інформації та перекладу. Нині з допомогою дослідницької групи Конгресу США здійснюється великомасштабна робота у Верховній Раді щодо створення комп'ютерної мережі, яка, зокрема, дає доступ до інформаційних ресурсів інших країн і, відповідно, їхніх парламентів. Таким чином, перед нами ще одне завдання — одержання і опрацювання матеріалів, які становлять конкретний інтерес для Верховної Ради України.

— Які плани у вашого відділу?

— Ми працюємо лише кілька місяців. Тобто, йде вироблення концепції, а також форм і методів конкретної діяльності. Приміром, спільні депутатські групи створено з парламентами лише кількох країн. На порядку денному — організація співпраці з Конгресом США, парламентами азіатських країн, насамперед Китаю. Стратегічним напрямом нашої діяльності є запровадження системи співробітництва тих чи інших комісій різних парламентів.

Інтерв'ю взяв Володимир САВЦОВ.

Із досьє «ГУ»

ШОСТАК Анатолій Миколайович, 56 років. Працював в Українському товаристві дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами, представником Спілки радянських товариств дружби із зарубіжними країнами в Югославії, директором тамтешнього інформаційного центру РСР.

12 років — у Верховній Раді Української РСР (згодом — суверенної України).

Спочатку — старший референт, згодом — завідувач відділу. Закінчив Дипломатичну академію.

Хоч нас розділяє океан...

Україно-канадські відносини — приклад того, що, коли держави, географічно розташовані на протилежних сторонах глобуса, прагнуть співробітничати, то знаходять можливість це зробити як в обопільних інтересах, так і в рамках зміцнення системи безпеки народів.

Міжнародні відносини в межах Північноамериканського континенту посідають чільне місце в системі зовнішньополітичних пріоритетів Канади. Проблема збереження цілісності атлантичної спільноти, що передбачає модернізацію НАТО і підтримання стабільних зв'язків із Західною Європою, також «поглинає» значну частину канадських дипломатичних зусиль. Крім того, варто врахувати зростаючий з середини 80-х років інтерес Канади до тихоокеанського регіону.

Україна, поряд з іншими державами Центрально-Східної Європи, певною мірою «випадає» зі сфери безпосередніх інтересів Канади.

Зі свого боку, Українська держава, проголосивши орієнтацію на Європу, до недавнього часу не приділяла суттєвої уваги далекій північноамериканській країні. І лише візит туди Президента України Л. Кучми певною мірою зрушив справу з місця. Економічні відносини між Канадою і Україною, на жаль, не відзначаються ані значним обсягом, ані динамікою розвитку. Торговельний обмін між нашими державами становить лише 32 мільйони доларів, хоча канадська сторона й намагається «наростити» економічну базу своєї «української» політики. Важливим кроком у цьому напрямку стало надання Україні статусу суб'єкта генерального преференційного тарифу та укладення у 1992 році довгострокової канадсько-української угоди з торгівлі. Канадський уряд запроваджує державні програми, спрямовані також на надання нашій державі передового досвіду, технологій та інвестицій.

Важливу роль у розвитку господарських відносин між Канадою та Україною відіграють різноманітні приватні інституції. Так, Канадська корпорація з розвитку експорту спрямовує свою діяльність на заохочення торгівлі з Україною шляхом надання українським імпортерам комерційних кредитів.

У політичному плані Україна, звичайно, цікавить канадську сторону, але протягом певного часу вона розглядалася в Оттаві як джерело політичної напруги. Канада стала першою західною державою, що визнала українську незалежність. Проте вимоги, якими зумовлювалося встановлення дипломатичних відносин з Україною, — відмова від ядерної зброї, приєднання до договору про її нерозповсюдження — засвідчили певні побоювання Оттави. Нині ситуація змінилася. Канада та Україна належать до загальноєвропейських політичних структур, зацікавлені в їхньому перетворенні на ефективні інструменти підтримання миру. Український та канадський контингенти виконують миротворчі функції у колишній Югославії. Канадська дипломатія вважає, що найкращим чином українська незалежність захищена на засадах багатосторонності, тобто членством у міжнародних організаціях на кшталт ОБСЄ та співпрацею з НАТО.

Ніде правди діти, канадська політика щодо України загалом має характер допомоги. Вона спрямовується, головним чином, на розвиток демократії, вдосконалення методів державного управління, розвиток приватного сектора, у тому числі фермерства, екології, енергетики, охорону здоров'я. Допомога — конкретно — надається по лінії Підрозділу Центральної і Східної Європи, що функціонує під дахом канадського зовнішньополітичного відомства. Цікаво, що сьогодні ця допомога більш як удвічі перевищує обсяг канадсько-української торгівлі.

Сергій КОНОНЕНКО, кандидат історичних наук.

А В КОРОЛІВСТВІ НЕПАЛ ПРЕМ'ЄР — КОМУНІСТ

Нас пов'язують щирі взаємини з королем Бірендрою, але ніхто не може мені закинути, що я коли-небудь загравав з монархією — ці слова належать прем'єр-міністрові Непалу лідеру комуністів Ман Мохану Адхікарі, котрому король, глава держави, доручив сформувати уряд за підсумками нещодавніх парламентських виборів.

Це призначення увінчало довгу і славну кар'єру борця за перемогу ідеалів марксизму, за незалежність народів Азії від іноземного панування. Ще 1942 року 22-річний Адхікарі приєднався до антиколоніального руху «Геть з Індії!», за що отримав від англійців свій перший тюремний строк.

Усього ж за гратами він провів 17 років, оскільки надто безкомпромісно боровся з режимом, який правив у Непалі протягом останніх чотирьох десятиліть. «Лояльний комуніст його величності» — такий ярлик, що «прилип» до деяких його соратників, які у свій час не встояли проти спокуси приєднатися до «королівської раті» і зайняли угодовські позиції, до нового прем'єра застосувати абсолютно неможливо.

Новий глава уряду має намір проводити в зовнішній політиці курс на суворий нейтралітет, «не падати в обійми» будь-кого — будь то Пекін, Делі, Вашингтон чи Москва. У сфері внутрішньої політики Адхікарі, за його визнанням, керуватиметься не марксизмом, а здоровим глуздом, діятиме прагматично, згідно з реаліями Непалу й для блага країни. Він піддав критиці програму «розпродажу підприємств вітчизняного держсектора індійським капіталістам», яку проводила колишня адміністрація. В той же час прем'єр-міністр запевнив, що він не противник приватизації і не заперечуватиме проти переходу до приватних рук збиткових фабрик та заводів.

Про кого говорять

ПОЛІТИК МАЄ ПРАВО НА ЕКСПРОМТ?

Минулого тижня засоби масової інформації визначили політика, що вдався до найнестандартнішого кроку. Ним став Президент Республіки Польща Лех Валенса, котрий доклав чимало зусиль, аби виробити формальні причини для розпуску парламенту. Лех Валенса попередив Конституційний суд Польщі, що у разі, коли парламент не схвалить запропонований бюджет, він його розпустить. Коли це справді станеться, то Лех Валенса ввійде в історію як політик, що двічі за президентський строк вішав замок на двері Сейму.

Польські політики схильні розцінювати такі дії президента як зміцнення своєї позиції перед виборами, усування з політичної арени конкурентів та й просто привернення до своєї персони уваги громадян.

Официальный представитель Горьковского завода «ПО ГАЗ» и ГП «Москвич» (АЗЛК)

Предлагает со склада в Киеве:

АВТОБУСЫ

МИКРОАВТОБУСЫ РАФ разных модификаций

КАВЗ-3976 (пассажирские и грузопассажирские)
ПАЗ-3205

ГРУЗОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

ЛЕГКОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

Москвич 2141-S
Москвич-2335 пикап (с тентом или без него)
Москвич 2126 заднеприводный "ОРБИТА"

ГАЗ-3307
ГАЗ-3302 (полуторка)

ИЖ-2715 грузовые и грузопассажирские

Автомобили УАЗ пассажирские грузовые микроавтобусы

ГАЗ-31029
ГАЗ-31029 (51 комплектация)
ГАЗ-31022 (универсал)
ГАЗ-310240 (представительская)
ГАЗ-310212

Телефоны в Киеве:
(044) 264-74-42, 264-96-69
тел./факс 264-24-05

'95 **КОТИРОВКИ ВЕКСЕЛЕЙ НА 06.02.95 В КБ "ПРИВАТБАНК"** '95

ВЕКСЕЛЕДАТЕЛЬ	Покупка векселей	Продажа векселей
	в % к номиналу	
Авдеевский коксохим. з-д	66,8	
Алчевский металлург. к-т	67,0	
Днепровский металлург. к-т		79,2
Запорожский титано-магниевый к-т	67,8	
Ингулецкий ГОК		78,4
Коксохим. з-д им. Калинина		76,2
Металлург. к-т им. Петровского		68,4
Металлург. к-т г. Енакиево		77,3
Новокриворожский ГОК		79,1
Орджоникидзевский ГОК	66,1	
Южный ГОК		76,3
ПО «АвтоЗАЗ»		82,1
Баглейский коксохим. з-д	60,9	68,4
ПО «Южный машиностроительный з-д»		86,0
Черноморский флот		76,1
ВМС Украины		75,0

в Днепропетровске: (0562) 79-05-95, 79-05-96, 79-05-97, 79-00-00, 47-70-52.

в Киеве: (044) 227-54-22

'95 '95

Официальное представительство
СУКРЕМЕЛЬСКОГО ЧУГУНОЛИТЕЙНОГО ЗАВОДА
в Украине КРОНТИФ-КИЕВ

ПРОДАЕТ
трубы канализационные: полиэтиленовые и чугунные,
ЧК-50, ЧК-100,
и фасонные части к ним

Телефон:
(044) 452-27-97
Факс:
(044) 452-28-29

ГУБЕРНИКОВ

АО «Днепродзержинский авторемонтный завод»

Производит
восстановление автобусов «Икарус» любой модификации, степени износа и комплектности

Устанавливает
на автобус новые или качественно отремонтированные агрегаты и силовые установки производства Венгрии, Германии, Украины

Укомплектует
автобус чехлами, шторами, инструментом и др. расходными материалами

Выполнит
пожелания заказчика на исполнение кузова и раскраску автобуса

Срок службы отремонтированных автобусов — 8 лет.

В магазине завода Вы можете приобрести запасные части, элементы кузова, насосы огородника.

Цены – договорные.
Контактные телефоны: (05692) 2-48-24; 2-70-87; 2-60-72.

Oriflame

НАТУРАЛЬНАЯ КОСМЕТИКА ИЗ ШВЕЦИИ
тел. (044) 225-43-36;
факс (044) 244-28-19

Организация реализует путевки в лучшие санатории Крыма. Принимаем заявки на отдых в летнее время. Телефон: (044) 225-77-11, 294-14-39, 294-11-70.

АО Черниговский РМК
имеет в наличии, а также может по предварительному заказу поставить для предприятий общественного питания, пищеблоков и др. следующее оборудование:
1. Электроплита ПЭСМ-4ШБ (4-конфорочная, с духовым шкафом).
2. Пекарский шкаф 2-секционный,
цена — договорная.
Самовывоз со склада в Чернигове.
Тел./факс 7-71-66. Тел.: 7-45-34, 7-45-57.

Концерн «Укрпроминвест»
реализует со склада в Киеве:
перец черный горошек
душистый перец
гвоздику
мускатный орех
корицу
кардамон
Тел. (044) 264-87-19.

Вниманию руководителей транспортных организаций и частных лиц
Реализуем со склада в Чернигове:
ГАЗОБАЛЛОННОЕ ОБОРУДОВАНИЕ НА СЖАТЫЙ ГАЗ для пассажирских автобусов, автомобилей ЗИЛ, ГАЗ. В комплекте 8 ОБЛЕГЧЕННЫХ баллонов,
Прокладки под головку блока цилиндров автомобилей ГАЗ, ВАЗ, Москвич.
Обращаться по телефону (8-046-22) 3-45-53.

Со складов в Украине
СЫРЬЕ ДЛЯ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ
какао-порошок, ванилин, арахис, изюм, специи

Запорожье	(0612)	65-31-66
Ивано-Франковск	(03422)	3-20-44
Киев	(044)	417-70-80
Кременчуг	(05366)	4-34-73
Луцк	(03322)	3-03-14
Мариуполь	(0629)	34-46-95
Одесса	(0482)	47-88-78
Ровно	(0362)	23-72-07
Севастополь	(0692)	57-11-27
Тернополь	(03522)	2-65-97
Черкассы	(0472)	42-14-38
Чернигов	(0462)	95-82-18

Отгрузка без проблем!
Фирма Реком
продает трубы бесшовные, 325 х 10 со склада в г. Киеве
Заключаем договора на оптовые поставки труб в 1995 году.
Звоните: (044) 271-44-16; факс 276-23-21.

Предприятие реализует глубинные насосы

ЭЦВ 4", 5", 6", 8", 10", 12"
со склада в Буче и на заказ
(30 моделей, станции управления, спецпровод)

ВОЗМОЖЕН БАРТЕР.
Тел. вКиеве (044) 442-09-91
Тел. в Буче (04497) 52402.
ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ ДИЛЕРОВ.

Арбітражний суд Харківської області (м. Харків, 310002, вул. Сумська, 64) порушив справу № 3773/6-15 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю торгово-виробничої та комерційної фірми «Комерсант» ЛТД (310052, м. Харків, вул. Свердлова, 30, р/р № 467934 у ХФ «Градобанк» м. Харкова МФО № 351764, директор Кримець О.Е).

Просимо кредиторів звертатися до Арбітражного суду упродовж місяця з дня опублікування оголошення

На здобуття Державної премії України імені Т.Шевченка

А починалося все з університетського вітража

УПЕРШЕ я почув про художника Опанаса Заливаху у Владивостоці від Василя Голобородька, де тоді ще молодий поет відбував солдатську службу після свого вигнання з України... Йшлося про вітраж-мозаїку під назвою «Шевченко. Мати», над створенням якого працювали київські художники Алла Горська, Людмила Семикіна, Галина Севрук та Опанас Заливаха. Очевидно, молоді читачі не знають цієї трагічної історії й є смисл нагадати про неї.

1964 року згадані митці працювали над вітражем, який мав бути у вестибюлі Київського університету. Шевченко проголошував слова: «Возвеличу малих отих рабів німих і на сторожі коло них поставлю слово». «У Радянському Союзі рабів нема!» — з такими криками партійні невігласи зруйнували твір, рештки якого потрапили до спілки художників, де однодумці руйнівників намагалися скласти вітраж на підлозі, щоб визначити — націоналістичний це твір чи ні?

Пізніше я побачив картини Опанаса Заливахи...

Зупинимось перед «Автопортретом» митця. Можна не знати, що людина, яка дивиться просто на вас, пройшла брежнєвські в'язниці, не бачити жодної виставки картин художника, але спокійно витримати погляд тих очей дано не кожному. «Входження у мистецький світ Заливахи важке: це справді мистецтво XX віку — умовне, засимволізоване, багатовимірне. Воно наскрізь драматичне. Сюди, як і в Шевченківський, і в Шіллерівський чи Шекспірівський світ, навідуватись для розваг і вражень нема сенсу», — говорить Євген Сверстюк, однодумець художника і брат по долі.

Й справді, твори О. Заливахи сповнені духом часу, в якому випало жити митцеві. З того духу народилася наша незалежність.

Природно, що, розповідаючи про художника, треба б більше зупинятися на його творах. Але така вже доля українського митця, що він повинен бути і діячем культури, і політиком, і, коли треба, стати в противорство з цілою імперією. Ось чому не можна не згадати, навіть в цій короткій публікації, про ув'язнення й заслання, яких зазнав О. Заливаха за часів тоталітаризму. Він з шестидесятників, ішов разом з Аллою Горською, Василем Стусом, Іваном Світличним, яких уже немає з нами, з Євгеном Сверстюком, Іваном Дзюбою, Іваном Драчем, Ліною Костенко та іншими, хто продовжує вести націю в цивілізоване майбутнє. А воно перш за все в розвої українського слова, музики, живопису — духовності. Картини О. Заливахи — це твори художника, який віддає перевагу найперше думці й узагальненню. Звідси закономірною в його творчому спадкові є серія картин, у центрі яких є певний символ, що втілює собою Україну: «Криниця», «Дорога», «Червона калина», «Гуцульська писанка», «XX вік», «Українська мадонна», «Початок»... Але глядач не повинен шукати в них якихось Брейгелівських мотивів чи Босхівських. Мистецтво О. Заливахи утверджує оптимістичну віру в невичерпні сили народу, рідної землі.

Між іншим, О. Заливаха — випускник Інституту живопису, скульптури та архітектури імені Рєпіна в Ленінграді (Петербурзі). Народився він на Слобожанщині (тут почалося життя й Іллі Рєпіна), але живе в Івано-Франківську. Отже, його талант не регіонального забарвлення, як може здатися тому, хто вперше потрапив на його виставку. На мій погляд, майже кожний твір О. Заливахи краще сприймається в контексті споріднених мистецтв. Не випадково, численні його роботи ілюструють поезії Василя Стуса, прозу Євгена Сверстюка. Вони народжують в серці глядача музику.

Віталій АБЛІЦОВ.

На знімку: О. Заливаха.

Календар «ГУ»

Вміщує весь світ

Минуло 70 років від дня заснування журналу «Всесвіт»

ІСТОРІЯ виникнення цього журналу тісно пов'язана з ім'ям Василя Блакитного, який ініціював заснування в двадцяті роки більшості українських журналів. Спочатку «Всесвіт» визначився як універсальний ілюстрований двотижневик, але був період, коли він виходив і щотижня, і щодекади.

У нас є можливість перегорнути число журналу за 1926 рік, коли часопис вступив у другий рік свого існування. Фотознімки тодішніх керівників України: Г.Петровського, В.Чубаря, діячів світової політики та культури: Чан-Кай-Ші, Еміля Вернарна, Анатоля Франса, Анрі Барбюса. Репортажі з Китаю, Туреччини... Дві сторінки присвячені пам'яті померлого у 1925 році Василя Блакитного. На одному з фотознімків могила поета, яка, як відомо, й існує лише на фотографіях, бо харківські проросійські шовіністи знищили її. Хоча Василь Блакитний і був відданим прихильником соціалістичної ідеї, українським комуністом.

Такого змісту «Всесвіт» існував до 1934 року, тобто до переїзду столиці УРСР до Києва. Потім видання закрили.

В нинішньому вигляді, вже як щомісячник, «Всесвіт» почав виходити з 1958 року. Сьогодні разом з журналом «Сучасність» «Всесвіт» є кращим журнальним виданням в Україні. Досить сказати лише те, що в останні десятиліття тут 55 мовами надруковано твори понад 2 тисяч авторів більш ніж з 100 країн світу. Очевидно, важко назвати імена тих відомих у світі письменників, чиї б твори не з'являлися на сторінках «Всесвіту». Це справді вікно у світ культури і знань. Коло перекладачів, які співпрацювали чи співпрацюють з часописом, дуже широке: М.Бажан, Борис Тен, В.Мисик, І.Дзюб, М.Лукаш, А.Содомора...

Читаючи «Всесвіт», одержуєш змогу побачити в об'єктивному світлі творчість українських письменників: від Т.Шевченка та І.Котляревського до Валерія Шевчука та Ліни Костенко.

Зрозуміло, що в різні часи редакція часопису переживала складні періоди. Наприклад, вона першою в колишньому Радянському Союзі, обійшовши солідну «Иностранную литературу», видрукувала «Уліса» Дж.Джойса, «Міф про сізіфа» А.Камю тощо. Не зраджує своїх традицій «Всесвіт» і нині, коли видавати журнал — справа нелегка.

Ставши «товстим» часописом, «Всесвіт» сформувався як широкомасштабне багатозмістовне видання з надзвичайно відкритим видноколом. Література, політологія, історія, літературна критика, мистецтво, подорожні нотатки — це основні напрямки нинішнього «Всесвіту».

Як постійному читачеві журналу, мені особливо імпонує спокійний тон його змісту й оформлення, адже тепер багато журнальних видань в погоні за передплатниками зловживають й естетичними, й, буває, моральними нормами. Головний редактор «Всесвіту» О.Микитенко і колектив впевнені в собі люди, не гоняться за сенсаціями, віддають перевагу мудрості, якою світяться очі їхніх читачів.

В.А.

У фондах і фундаціях

ПАН СОРОС ВІРИТЬ
у великі можливості українських учителів

ТОМУ й підтримав їх матеріально. Вони вдячні за це американському меценатові й обіцяють виправдати його довір'я своєю педагогічною працею.

«Коли я прийняв рішення виділити значні кошти на підтримку кращих учителів, то думаю про те, якою важливою для створення відкритого суспільства на теренах колишнього Радянського Союзу є діяльність еліти вчительства», — писав торішнього літа американський мільярдер-меценат Джордж Сорос. Але за якими критеріями оцінювати роботу вчителя? Кого зараховувати до педагогічної еліти, а кого — до ремісників-поденників, які за певним шаблоном відробляють свій хліб? Та й хто, зрештою, має право зробити таку градацію?

Дирекція міжнародної програми підтримки освіти в галузі точних наук (ISSEP), яку реалізовує в Україні фонд «Відродження», зробила це, здається, найпростішим, але й найменш помилковим шляхом: з допомогою вчорашніх випускників середніх шкіл. Отже, опитали чотири тисячі студентів молодших курсів п'ятнадцяти вузів з усіх регіонів нашої країни: від Харкова, Донецька, Сімферополя, Одеси до Луцька, Львова, Чернівців, Ужгорода. Не обминули, звісно, і столицю. Студенти назвали 6700 найкращих, на їх думку, вчителів математики, хімії, фізики і біології. Сорока відсоткам з них працівники програми «Соросівські вчителі» надіслали анкети та реєстраційні форми. У даному разі враховували і те, що педагоги працюють у різних умовах, тому в списках претендентів на Соросівські гранти зосталися міські вчителі, названі не менше, ніж трьома випускниками, тоді як для сільського вчителя достатньо було лише одного студентського «голосу».

Обробляли надіслані анкети з допомогою спеціальної комп'ютерної програми, а за основу поцінування вчителя взяли такі критерії: кількість його випускників, які стали студентами; кількість призів, отриманих учнями на олімпіадах за фахом учителя; кількість випускників, які мають учені ступені за фахом учителя... Таким чином, 355 учителів отримали Соросівські гранти у розмірі 200 американських доларів щомісяця протягом року.

Хто ж вони — «Соросівські вчителі»? Більшість з них за віком від 40 до 55 років, з великим стажем роботи — від 20 до 35 років. Найбільше їх працює в київських, харківських та одеських міських школах, а зі сільської глибинки — у Львівській, Донецькій та Івано-Франківській областях.

Певен, 355 педагогів — то лише невелика частина вчителів, які в доволі складних нинішніх умовах у пошуках більшої зарплати не залишили школу, а зосталися зі своїми учнями, зі своїм найбільшим обов'язком. Та й не могло воно бути інакше, коли фінансові ресурси обмежені. Справді, як влучно зауважив академік Юрій Глеба, в житті сучасного українського вчительства дуже багато абсурду й несправедливості, а нагород украй мало.

Саме він як голова Української ради Програми підтримки освіти в галузі точних наук (ISSEP) і відкрив першу конференцію «Соросівських учителів», яку цими днями провів у Києві Міжнародний фонд «Відродження» за сприяння Київського університету імені Тараса Шевченка. Педагоги слухали лекції провідних українських учених, зустрілися з міністром освіти Михайлом Згуровським, виклали свої міркування стосовно того, як поліпшити методику викладання природничих дисциплін, як узагалі гуманізувати освітній процес у нашій країні, де ще нерідко домінують авторитарні схеми і шаблони.

Несподівано для всіх закінчив свій виступ ректор Київського університету імені Т. Шевченка академік Віктор Скопенко. Він оголосив, що цього року кожен «Соросівський учитель» може рекомендувати для вступу на будь-який природничий факультет університету по одному випускникові. Всі вони будуть зараховані студентами без вступних іспитів. Це, безперечно, підніме соціальний престиж «Соросівського вчителя», а самому вузові дасть змогу зібрати в своїх аудиторіях найздібніших учнів з глибинки, які за інших умов, можливо, і не наважилися б випробувати свою фортуну в столичному університеті.

«Я не знаю, чи з'явиться коли-небудь український Мойсей, але узагальнений образ того духовного провідника, який має вивести нас не з єгипетської неволі, а з рабства наших душ — це, без перебільшення, наш, український учитель», — сказав на конференції виконавчий директор фонду «Відродження» Богдан Будзан.

Хочеться вірити, що так воно і буде. А тим часом українські педагоги, матеріально підтримані Дж. Соросом, надіслали йому листа, в якому дякують американському меценатові за «розуміння того, що для людства в цілому і для України зокрема найголовнішими є діти, їх здоров'я, виховання, освіта».

Тобто, майбутнє кожного народу, всієї земної цивілізації.

Ото б такого розуміння і нашим державним структурам!

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◆ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

◆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
◆ Рукописи не повертаємо.
◆ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 529471.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311025.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.